

2006/2/1

Közös Előrelépés: Az LGBT Közösség és a Családi Mediáció területe

Mark J. Hanson

¹ A fordítás a Primus Inter Pares Alapítvány Norvég pályázata keretében valósult meg 2015-ben.

A cikk és további művek olvasásához keresse fel a következő oldalt:

<http://digitalcommons.pepperdine.edu/drlj>

Part of the [Dispute Resolution and Arbitration Commons, Family Law Commons](#), and the [Sexuality and the Law Commons](#)

Ajánlott hivatkozási forma

Mark J. Hanson, *Moving Forward Together: The LGBT Community and the Family Mediation Field*, 6 Pepp. Disp. Resol. L.J. Iss. 2 (2006) Elérhető: <http://digitalcommons.pepperdine.edu/drlj/vol6/iss2/5>

Közös Előrelépés: Az LGBT Közösség és a Családi Mediáció Területe

Mark J. Hanson*

Nagy változások történnek a Leszbikus, Homoszexuális, Biszexuális és Transszexuális ("LGBT") közösségekben. Az LGBT közösség tagjai egyre inkább tisztában vannak jogaikkal. Az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága alkotmányellenesnek találta a sodómia törvényt, amely tiltja az azonos neműek közötti szexuális tevékenységet.¹ Harminchárom állam törvénybe iktatta a gyűlölet-bűncselekményre vonatkozó törvényeket, amely védi az LGBT közösség tagjait.² Nemrégiben San Francisco utcáitól kezdve, a New York állambeli New Paltzon át az Új Mexikó állambeli Sandoval Megyéig az LGBT párok házasságkötési engedélyt kaptak, annak ellenére, hogy az állami törvény tiltja ezt.

Egyéb államok, mint például Connecticut,³ Massachusetts⁴ és Vermont⁵ törvényt iktattak be, amely ugyanazokat, vagy alapvetően hasonló házasságkötési engedélyeket biztosít az LGBT pároknak, amelyet az ellenkező nemű párok jelenleg élvezhetnek. Azonban, az LGBT közösség által

* B.A., University of Minnesota-Twin Cities, J.D., Washington University School of Law, LL.M., Georgetown University Law Center. Először is, és elsőként szeretném kifejezni köszönetemet Elizabeth Davidson számára a cikkhez nyújtott elméleti segítségéért és támogatásáért. Szintén hálás vagyok Gwendolyn Smith-nek a projektben nyújtott segítségéért.

1. *Lawrence v. Texas*, 539 U.S. 558 (2003).

2. [Hrc.org](http://www.hrc.org/Template.cfm?Section=Laws_Legal_Resources&Template=/TaggedPage/TaggedPageDisplay.cfm&TPLID=66&ContentID=19987), Hate Crime Laws: State-by-State, available at http://www.hrc.org/Template.cfm?Section=Laws_Legal_Resources&Template=/TaggedPage/TaggedPageDisplay.cfm&TPLID=66&ContentID=19987 (last visited Apr. 21, 2005) (A harminchárom államból huszonkettőben, amelyben törvény tiltja a szexuális irányultság miatti gyűlölet bűncselekményt, nem nyújt védelmet a nemi identitás miatt elkövetett gyűlölet bűncselekmények ellen.).

3. Joe Dignan & Rene Sanchez, *San Francisco Opens Marriage to Gay Couples*, WASHINGTON POST, Feb. 13, 2004, at A01.

4. *Access Denied; Marriage Debate Heats Up After Same-Sex Couples Are Turned Away*, CHICAGO TRIBUNE, Mar. 5, 2004, at 12.

5. T.R. Reid, *Glad to be Wed, If Only One Day; Opposing Edicts Leave New Mexico Gays' Nuptials In Legal Limbo*, WASHINGTON POST, Feb. 22, 2004, at A13.

6. [CGA.ct.gov](http://www.cga.ct.gov/2005/ba/2005SB-00963-R010379-BA.htm), An Act Concerning Civil Unions, available at <http://www.cga.ct.gov/2005/ba/2005SB-00963-R010379-BA.htm> (last visited Apr. 21, 2005).

7. *See Goodridge v. Dept. of Public Health*, 798 N.E.2d 941 (Mass. 2003) (fenntartva, hogy az azonos nemű párok ugyanolyan házasságkötési joggal rendelkeznek, mint az ellenkező nemű párok).

8. VT. STAT. ANN. tit. 15, §1201(4)(2003); VT. STAT. ANN. tit. 15 §23 (2003).

örömmel üdvözölt eredmények ellenére, negatív események is történtek. 2004-ben tizenegy állam fogadott el alkotmányos változtatásokat, amelyek kizárják az LGBT párokat az egyenlő házasságkötési jogokból.⁹ Ezek az államok csatlakoztak az összesen hat másik államhoz, amelyek korlátozzák az LGBT házasságkötési jogokat.¹⁰ Ezekkel az eseményekkel a háttérben, az LGBT problémák minden eddiginél jobban előtérbe kerültek az amerikai gondolkodásban.

A mediáció területe sem jelent kivételt a megnövekedett érdeklődés alól. A felmerülő témák között szerepelt, hogy miként tud közeledni egymáshoz az LGBT közösség és a családi mediáció területe. Ez a cikk áttekinti az LGBT közösség és a családi mediáció területén elért sikereket és felmerülő problémákat. Az I. részben megismerhetjük a cikk témafelvetését, mely szerint az amerikai jogrendszer régóta hozzáférhetetlen az LGBT közösség számára, és a családi mediáció az elsődleges választás számukra a viták rendezésére. A II. rész azt mutatja be, hogy bár az LGBT közösség régóta használja a családi mediációt, jelentős szabályozási problémák merültek fel azzal kapcsolatban, hogy az LGBT közösség és a családi mediáció területe miként látják egymást.

I. AZ LGBT CSALÁDI MEDIÁCIÓ HASZNÁLATÁNAK TÖRTÉNETE

A. Az Amerikai Jogrendszer Ellenségessége az LGBT érdekeivel szemben

A jelenlegi amerikai jogrendszer legális keretet biztosít az ellenkező nemű pároknak, hogy formalizálják és felbontsák kapcsolatukat. Az LGBT párok kapcsolatait még csak most kezdik elismerni ugyanabban a jogi keretben, legyen szó akár házasságról, regisztrált élettársi kapcsolatról, vagy életvitelszerű együttélésről. Noha az LGBT pároknak nincs hozzáférésük az amerikai jogrendszerhez, mégis szükséges létrehozni azokat a mechanizmusokat, amelyek révén felbonthatják kapcsolatukat. Amikor egy LGBT pár véget vet a kapcsolatának, számos problémát kell megoldaniuk, többek között a vagyon elosztása, a lehetséges házastárs tartás figyelembevétele, és ha a párnak vannak gyermekei, a szülői felügyeleti jog megoldása." Mégis, egészen mostanáig, az LGBT pároknak nem volt lehetősége, hogy állami bírósághoz forduljanak a kapcsolatuk felbontásához, mivel az állami bíróságok nem ismerték el a kapcsolatukat sem.

9. [CNN.com](http://www.cnn.com/ELECTION/2004/pages/results/ballot.measures/), Ballot Measures, available at <http://www.cnn.com/ELECTION/2004/pages/results/ballot.measures/> (last visited Apr. 23, 2005).

10. Lásd Javalost Állami Alkotmányos Módosítások a Házasságok és/vagy más Párkapcsolati formák Elismerésének Korlátozására 2005-ben, elérhető: <http://www.hrc.org/Template.cfm?Section=Partners &CONTENTID=25259&TEMPLATE=/ContentManagement/ContentDisplay.cfm> (last visited Apr. 24, 2005) (Ez nem tartalmazza azokat az államokat, amelyekben az LGBT házasságkötésre vonatkozó tilalom függőben van.).

11. Mary Coombs, *Insiders and Outsiders: What the American Law Institute Has Done for Gay and Lesbian Families*, 8 DUKE J. GENDER L. & POL'Y 87, 91 (2001).

[Vol. 6: 2, 2006]

PEPPERDINE DISPUTE RESOLUTION LAW JOURNAL

Néhány állam, például Vermont, lehetővé teszi az LGBT párok számára, hogy bírósághoz forduljanak, és ott bontsák fel regisztrált élettársi viszonyukat.¹² Más államok azonban elutasítják az LGBT kapcsolatok felbontását. A különböző állami törvények jogi zűrzavart teremtenek. Az egyik esetben, ahol az LGBT pár legális házasságot kötött Vermontban, egy Georgia állambeli bíróságon akarta felbontani azt, de a Georgia állambeli bíróság nem ismerte el házasságot. Ennek következményeként, a Georgia állambeli bíróság nem engedélyezte a pár számára, hogy állami bírósághoz forduljanak, hogy a kapcsolatuk felbontásával kapcsolatos ügyeket rendezzék.¹⁴ Sok államban, a családi törvény keretei, amelyek a kapcsolatuk felbontására vonatkoznak, már régóta nem alkalmazhatók az LGBT párokra.

Az LGBT pároknak, még ha lenne is hozzáférésük az állami bíróságokhoz, számos okuk van, hogy miért kerülnek el ezeket a bíróságokat. Először is, az LGBT párok a homofóbiás bírósági döntések miatt kerülnek el az állami bíróságokat, amelyek vagy neveltségessé teszik, vagy lenézik az LGBT közösséget.¹⁵ Csak egy példa egy nemrégiben hozott homofóbiás döntésre, amelyet az Alabamai Legfelsőbb Bíróság hozott, mely szerint a „homoszexuális viselkedés borzadályt okozó, erkölcstelen, megvetendő, természet elleni vétség, a természet törvényeinek megszegése, valamint Isten természete ellen való, mert ez a Nemzet és a mi [Alabama] törvényeink Isten természetén alapulnak.”¹⁶ A homofóbiás döntések a gyermekfelügyelettel kapcsolatos döntésekben is megjelennek, ahol a bíróságok nem engedélyezik az LGBT szülő felügyeletét, vagy közös felügyeletét különböző félelmek miatt: a gyermeket molesztálják; a gyermek homoszexuálissá válik; az LGBT szülő mentális betegségben szenved, mert homoszexuális; a gyermek HIV fertőzést kaphat; vagy a gyerek zaklatást, és/vagy megbélyegzést szenved el a homoszexuális szülő miatt.” Ezen kívül, az LBGT közösség leplezetlen és egyértelműen ellenséges megnyilvánulásokat tapasztalt a bírósági tisztviselők részéről; az egyik ilyen esetben a bírósági tisztviselő kijelentette, hogy nem helyénvaló egy leszbikusussal kezdet fogni.¹⁸ Az LGBT párok azért is elkerülik a bírósági rendszert, mert titokban szeretnék tartani kilétüket.¹⁹

12. *Id.* at 101.

13. See *Dissolving a Vermont Civil Union*, available at http://www.hrc.org/Template.cfm?Section=Civil_unions_1&CONTENTID=16944&TEMPLATE=/ContentManagement/ContentDisplay.cfm (last visited Apr. 14, 2005).

14. *Id.*

15. Clark Freshman, *Privatizing Same-Sex "Marriage" Through Alternative Dispute Resolution: Community-Enhancing Versus Community-Enabling Mediation*, 44 UCLA L. REV. 1687, 1719 (1997).

16. *Ex Parte H.H.*, 830 So.2d 21, 26 (Ala. 2002).

17. Douglas H. McIntyre, *Gay Parents and Child Custody: A Struggle Under the Legal System*, 12 MEDIATION Q. 135, 136-42 (1994).

18. Freshman, *supra* note 15, at 1719.

Pepperdine Dispute Resolution Law Journal, Vol. 6, Iss. 2 [2006], Art. 5

Az LGBT párok tartanak a kitérüléstől, amely negatív diszkriminációt okozhat akár a munkahelyen, vagy a nyilvánosság előtt.²⁰

Néha azonban az LGBT párok nem tudják elkerülni a bírósági rendszert. Az egyik ilyen helyzet a gyermek felügyeletének és láthatóságának esete, amelyek a leggyakrabban tárgyalt olyan peres ügyek, amelyek szexuális orientációt is magukba foglalnak.²¹ A gyermekelhelyezési ügyek érzelmileg különösen érzékenyen érintik az LGBT párokat, hiszen a gyermekvállalás érdekében olyan akadályokat kell legyőzniük, mint az örökbefogadás, a béranyaság, vagy a donor általi megtermékenyítés.²²

Az LGBT pároknak a lehetséges pereskedést szem előtt kell tartaniuk és előre kell tervezniük. Sok esetben az LGBT pár egyik tagjának a nem-örökbefogadó, vagy a nem biológiai szülő státusza lehet. A nem-örökbefogadó, vagy nem biológiai LGBT szülő számára egy előrelátó lépés lehet, ha sajátjaként fogadja örökbe a gyermeket, vagy megoldást keres, hogy módosítsák a szülői anyakönyvi kivonatot." Sok forog kockán, ha ezt nem teszik meg. Például az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága a *Troxel kontra Granville* ügyben azt a döntést hozta, hogy a Bíróság nem terjeszti ki a szülői jogokat a nem szülői státusszal rendelkező személyekre.²⁴ Sok bíróság nem szülőként kezeli a nem-örökbefogadó, nem biológiai LGBT szülőket, vagy magyarázó kifejezéseket használ, például „jogilag idegen” (legal stranger)²⁵. *Troxel* és más bíróságok inkább adnak szülői felügyeleti jogot a biológiai szülőknek.²⁶ Az egyetlen módja a nem-örökbefogadó, nem biológiai LGBT szülő számára, hogy gyermekfelügyeleti jogot szerezzen az, ha keresetjogi jogot (locus standi) tud bizonyítani.²⁷ A szülőként való elismerés követelményei államról-államra változnak.²⁸ Ezen kívül, a bíróságnak azt is el kell döntenie, hogy mi a gyermek legfőbb érdeke.²⁹

A nem-örökbefogadó, nem biológiai LGBT szülők számos érvet sorakoztattak már fel, hogy gyermekfelügyeleti jogot szerezzenek. Néhány LGBT szülő úgy érvelt, hogy a gyermekfelügyeleti jogot és a láthatási jogot

19. William Mason Emmett, *Queer Conflicts: Mediating Parenting Disputes Within the Gay Community*, 86 GEO. L.J. 433, 440 (1997).

20. Suzanne Bryant, *Mediation for Lesbian and Gay Families*, 9 MEDIATION Q. 391, 394 (1992).

21. Emmett, *supra* note 19, at 435.

22. JAY FOLBERG ET AL., *DIVORCE AND FAMILY MEDIATION: MODELS, TECHNIQUES AND APPLICATIONS*, 356 (The Guilford Press 2004).

23. Sonja Larsen, *Adoption of Child by Same-Sex Partners*, 27 A.L.R. 5TH 54 (1998). *See also*, *Adoption of Tammy*, 619 N.E.2d 315 (Mass. 1993); *In re Adoption of B.L.V.B.*, 628 A.2d 1271 (Vt. 1993).

24. *Troxel v. Granville*, 530 U.S. 57 (2000). Betsy J. Walter, *Lesbian Mediation*, 41 FAM. CT. REV. 104, 105 (2003).

25. Walter, *supra* note 24, at 105-06.

26. *Id.* at 105.

27. *Id.* at 106.

28. *Id.*

29. *Id.*

szélesebb értelemben kellene értelmezni, hogy ezek vonatkozzanak az LGBT szülőkre is, és néhány állam valóban ilyen módon értelmezi a meglévő törvényeket.³⁰ Néhány állam, mint például Maryland, Minnesota és New Jersey engedélyezi a nem-örökbefogadó, nem biológiai szülők számára, hogy felügyeleti jogot, vagy közös felügyeleti jogot kapjanak, ha bizonyítani tudják, hogy „szülő-szerű” kapcsolatuk volt a gyerekekkel.³¹ Ha a nem-örökbefogadó, nem biológiai LGBT szülő bizonyítani tudja a szükséges kereshetőségi jogot, fennáll a lehetőség, hogy az LGBT szülőnek megadják a gyerekfelügyeleti, vagy közös felügyeleti jogot.³² Arra azonban nincs garancia, hogy egy állami bíróság elfogadja ezt a kereshetőségi jogot.

Egy másik lehetőség, hogy a nem-örökbefogadó, nem biológiai LGBT szülő megpróbálhat „pszichológiai szülő” lenni.³³ Ez lehetővé teszi az LGBT szülő számára, hogy láthatási jogot szerezzen.³⁴ Azonban, ha egy első fokon eljáró bíró kedvezőtlen ítéletet hoz egy LGBT szülő ellen, a döntést valószínűleg nem változtatják meg, mert széles körben tiszteletben tartják az első fokon eljáró állami bíróságok döntését a családjogi esetekben.³⁵ Sok állam semmilyen kereshetőségi jogot nem ismer el egy harmadik fél LGBT szülő esetében, hogy felügyeleti jogot kaphasson.³⁶ Gyakran előfordul, hogy a nem-örökbefogadó, nem biológiai LGBT szülők ki vannak szolgáltatva a bíróságoknak. Az amerikai jogrendszerben az LGBT párok és szülők elleni negatív jogi elfogultság miatt, az LGBT közösség már régóta a mediációt választja a családi viták rendezésének előnyben részesített módszereként.

Alison D. v. Virginia M., 572 N.E.2d 27, 29 (N.Y. 1991) (visszautasítja az érvelést, hogy a szülő definíciója magába foglalhatja a leszbikus szülőt, akinek nincs biológiai kapcsolata a gyermekkel).

30. See e.g., Gestl v. Fredrick, 754 A.2d 1087 (M.D. 2000); LaChapelle v. Mitten, 607 N.W.2d 151 (Minn. Ct. App. 2000); V.C. v. M.J.B., 748 A.2d 539 (N.J. 2000).

31. A harmadik fél szülőnek a következőket kell bizonyítania:

(1) hogy a biológiai, vagy örökbefogadó szülő beleegyezett, és hozzájárult, hogy a kérvényező személy szülő-szerű kapcsolatot alakítson ki a gyerekekkel; (2) hogy a kérvényező személy és a gyerek ugyanabban a háztartásban éltek; (3) hogy a kérvényező személy szülői kötelességeket vállalt fontos szerepet ellátva a gyermek gondozásában, nevelésében, beleértve a hozzájárulást a gyermek támogatásához, minden pénzügyi kártérítés elvárása nélkül; és (4) hogy a kérvényező személy olyan hosszú ideig töltötte be a szülői szerepet, amely elegendő ahhoz, hogy a gyerekekkel erős, függő szülői természetű kötődést alakítson ki.

V.C. v. M.J.B., 748 A.2d at 551 (quoting *In re Custody of H.S.H.-K*, 533 N.W.2d 419, 421 (Wis. 1995)).

32. Walter, *supra* note 24, at 106.

33. *Id.*; see e.g., E.N.O. v. L.M.M., 711 N.E.2d 886 (Mass. 1999); *In re Custody of H.S.H.-K*, 533 N.W.2d 419.

34. Shaista-Parveen Ali, *Homosexual Parenting: Child Custody and Adoption*, 22 U.C. DAVIS L. REV. 1009, 1012 (1989).

35. See e.g., *In re Guardianship of Z.C.W.*, 84 Cal. Rptr. 2d 48 (Cal. Ct. App. 1999); Alison D., 572 N.E.2d at 27; *In re Thompson*, 11 S.W.3d 913 (Tenn. Ct. App. 1999).

B. A Mediáció használata az LGBT Közösség javára

Az 1970-es évek óta az LGBT párok, nem lévén hozzáférésük az állami bíróságokhoz, mediáció igénybevételével tudták felbontani kapcsolatukat.³⁷ A homoszexuális emberek, akik általában nem a társadalom fő áramában jelennek meg, hajlamosabbak mediációt keresni, mert ez kívül esik a jogrendszeren. A homoszexuális jogi szervezetek, mint például a „Gay and Lesbian Advocates and Defenders” (Homoszexuális és Leszbikus Ügyvédek és Védők ("GLAD")), arra bátorítják az LGBT párokat, hogy vegyék igénybe a mediációt a családi viták megoldására.³⁸ A bíróságok megkerülésével az LGBT párok nem csak a bíróságok nyílt elfogultságát kerülhetik el, hanem a pereskedés bonyolult folyamatát is.

A pereskedés, különösen a családjog területén traumatikus és megterhelő élmény lehet minden résztvevő számára. A folyamat során a szembenálló felek ellenséges érzelmei jelentős időt és energiát emészt fel.³⁹ Sok esetben, korábbi LGBT partnerek a kapcsolatuk állam által történő elismerésének hiányát fegyverként használták a másik LGBT partner ellen. Gyermekfelügyeleti jog vitájában a gyermekek igényeit gyakran figyelmen kívül hagyják, mert a szülők és az állami bíróságok ezekben a feszült helyzetekben általában kevesebb figyelmet fordítanak a gyermekek igényeire.⁴⁰ Végül, a pereskedés költsége gyakran éveken át tartó, nehéz pénzügyi helyzetet teremt az LGBT szülők számára.⁴¹

Azáltal, hogy az LGBT családok vagy nem hajlandóak, vagy nem képesek igénybevenni a bírósági rendszert, rejtett előnyre tettek szert a mediáció használatára való rászorultságuk miatt. De ellenkező nemű házaspárok esetében is, vagy bizonyos körülmények között, amikor az LGBT pár nem pereskedik, a családjog még akkor is szabályozhatja a kapcsolat felbontását.⁴² Mivel a családjog lefekteti a tulajdon elosztásának és a gyermekfelügyeleti jog elveit, a párok között történő tárgyalásokat a családjogi törvények befolyásolják.⁴³ Ha az állami családjog az egyik félnek

37. Walter, *supra* note 24, at 111.

38. *Lásd* A Családok Védelme: Gyermekfelügyeleti jog szabályai az Azonos nemű párkapcsolatokban, *elérhető*: <http://www.glad.org/rights/protectingfamilies.pdf> (last visited Apr. 21, 2005). A GLAD számos elvet szögez le, amelyet az LGBT pároknak követniük kellene, amikor elkezdik a kapcsolat felbontásának folyamatát. *Id.* A GLAD arra ösztönzi a párokat, hogy a gyerek, vagy gyerekek szemszögéből gondolják át a vitát, hogy tartsák fenn a folytonosságot a gyerek, vagy gyerekek számára, és tekintsék a homofóbiás törvényt és bíróságokat elkerülendő területként. *Id.*

39. McIntyre, *supra* note 17, at 135.

40. *Id.*

41. *Id.*

42. Az LGBT párokat érintő családjogi törvények államról államra változnak. FOLBERG, *supra* note 22, at 352-53. Ennek következtében, egy mediátornak tudnia kell, hogy a különböző törvények hogyan hatnak egy LGBT pár vitájára.

43. Robert H. Mnookin & Lewis Kornhauser, *Bargaining in the Shadow of the Law: The Case of Divorce*, 88 YALE L.J. 950, 968-69 (1979).

[Vol. 6: 2, 2006]

PEPPERDINE DISPUTE RESOLUTION LAW JOURNAL

kedvez, ez a fél ezt fegyverként használhatja a másik fél ellen." Bármilyen kreatív megoldást figyelmen kívül hagyhatnak, mert az előnyben részesített fél nem hajlandó feladni azokat az előnyöket, amelyeket a törvény biztosít számukra.⁴⁵ De ez a hatás gyakran nem érvényesül az LGBT párok esetében, ugyanis ők „nem hajlandóak alkudozni a törvény árnyékában”.⁴⁶

Mivel az LGBT párok „nem alkudoznak a törvény árnyékában”, több szabadságot élveznek, hogy megtalálják saját kreatív megoldásaikat. A mediáció lehetővé teszi az LGBT párok számára, hogy kézben tartásuk konfliktusaikat, és arra is lehetőséget ad, hogy az LGBT párok saját életükre szabják a megoldásokat.⁴⁷ A mediáció lehetővé teszi az LGBT párok részére, hogy a nagyobb LGBT közösség által meghatározott értékek alapján dolgozzák ki saját megoldásaikat.⁴⁸ A bíróságok általában követik az állami törvényeket és precedenseket, amelyek megállapítják, hogy hogyan is kell kinéznie egy elvált családnak. Az elképzelt család szűk látáskörű értelmezése helyett a mediátor és az LGBT pár együttműködve, kreatívan kidolgozhatják, hogy miként is szeretnék, hogy az elvált családjuk működjön.

Ezen kívül, amikor LGBT párok azt választják, hogy a saját közösségi normáiknak megfelelően oldják meg konfliktusaikat, akkor elkerülik, hogy sérüljön személyes integritásuk, és megőrizhetik méltóságukat, mert nem internalizálják a törvény elfogultságát.⁴⁹ A mediáció igénybevitelével, mint egy módja annak, hogy elkerüljék az LGBT közösségről alkotott téves elképzeléseket, és a velük szemben érzett előítéleteket, a mediációt úgy tekinthetjük, mint egy közösség alkotta eszköz, amely erősíti nem csak az LGBT párokat, de a tágabb értelemben vett LGBT közösséget is.⁵⁰ A negatív jogi precedens megerősítése helyett, amely megakadályozhat bármilyen előrelépést az LGBT jogok terén, a mediáció segít elkerülni a negatív jogi precedenseket. A mediációt ezen kívül az LGBT közösség tagjainak védelmére

44. Telephone Interview with Dan Simon, Private Family Mediator (Mar. 2, 2005).

45. Mnookin & Kornhauser, *supra* note 43, at 968-69. Egyik példája ennek az lenne, ha egy állami tulajdonmegosztási törvény az egyik felet részesítené előnyben a másikkal szemben. Az a személy, akinek kedvez az állami tulajdonmegosztási törvény, nem lenne hajlandó tárgyalni egy olyan megosztásról, ahol kevesebbet kapnának, mint a törvény által elrendelt. Azonban az Egyesült Államok néhány bírósági körzetében léteznek olyan törvények, amelyek az LGBT párok jogát és kötelességeit fektetik le a szétválás esetén. FOLBERG, *supra* note 22, at 351. Azokban a helyzetekben az LGBT pár valóban a "törvény árnyékában alkudozna."

46. Mnookin & Kornhauser, *supra* note 43, at 968.

47. Emnet, *supra* note 19, at 440-41.

48. *Id.* at 441.

49. *Id.* Ez akkor történik meg, amikor a pár egyik tagja azt hozza fel előnyszerzés érdekében, hogy a kapcsolat nem is létezett, mivel az állam nem ismerte el. Ez megerősíti a tágabb értelemben vett LGBT közösség számára a negatív precedenst. *Id.* at 442; *see also*, Walter, *supra* note 24, at 110 ("Ha leszbikus nők és homoszexuális férfiak petíciót nyújtanak be a bíróság felé a nem biológiai szülő expartnernek ellen, ez olyan törvényt hoz létre, ami ellene van a homoszexuális és leszbikus közösségnek, akik a nem biológiai szülői jog elismerését szeretnék.")

is használják. Például, mediációt vettek igénybe a kaliforniai Modesto városában a konzervatívok és a helyi LGBT közösség közötti párbeszéd elősegítéséhez, amely olyan iskolaszabályzat bevezetéséhez vezetett, amely védte az LGBT diákok szólásszabadsághoz való jogát, és megvédte őket a zaklatástól.⁵¹

Végül, mivel az LGBT közösség elsődlegesen a mediációt használja, a közösség tagjai a mediáció folyamatának számos előnyét élvezhetik. A mediációs folyamat nem csak elősegíti a megoldás lehetőségét, de olyan légkört is teremt, ahol a felek nagyobb hajlandósággal tartják be a mediációban létrejött megegyezést. Először is, egy mediátor segíthet a feleknek a kommunikációban. Ez elősegíti a felek közötti megértést, és figyelembe veszi a felek egyéni és közös érdekeit is.⁵² Másodszor, a mediációs folyamat önmagában is jelentősen erősíti az LGBT párt a döntéshozatalban, hogy egyezséget akarnak kötni, vagy nem.⁵³ Sokkal nagyobb a valószínűsége, hogy az LGBT pár betartja a mediációban létrejött megegyezést, ahol saját maguk dönthették el, hogy mit szeretnének.⁵⁴

A mediáció egy gyorsabb és kevesebb költséggel járó folyamatot, és mindkét fél számára tisztességesebb eredményt biztosít. A mediáció a korábbi LGBT szülők között meglévő természetes együttműködésre is építhet. Még abban az esetben is, amikor az egyik LGBT szülő a biológiai, vagy örökbefogadó szülő, ez nem jelenti azt, hogy ezt a státuszt az előnyére fogja használni. Sok LGBT örökbefogadó, vagy biológiai szülő egy gyermekfelügyeleti jog vitája során képes a gyermek érdekeit a saját érdekei elé helyezni.⁵⁵

Mint láthatjuk, az LGBT közösségnek túlnyomórészt pozitív tapasztalata van a mediációval. Ahelyett, hogy az állami bíróságokhoz való hozzáférés hiánya miatt hátrányt szenvednének el, az LGBT párok számára a mediáció előnyt biztosít olyan párokkal szemben, akiknek peres ügyét a bíróságok tárgyalják.

51. See David S. Doty, *Finding a Third Way: The Use of Public Engagement and ADR to Bring School Communities Together for the Safety of Gay Students*, 12 HASTINGS WOMEN'S L.J. 39, 59-60 (2001).

52. Walter, *supra* note 24, at 109.

53. *Id.*

54. *Id.*

55. *Id.* at 110; see also, Freshman, *supra* note 15, at 1756 (Az egyik vitás ügyben egy leszbikus pár között, Amy Oppenheimer megjegyezte: 'Mediációt javasoltam az egyenlőség elve alapján,' ... 'de a másik nő azt akarta mondani, hogy ő, mint a biológiai anya, rendelkezik minden joggal....' Oppenheimer azt mondja, hogy ez a helyzet az etikai szempontból jellemző: 'csupán azért, mert egy személy jogilag előnyös pozícióban van, ez nem jelenti, hogy etikailag is.') Kutatások is kimutatták, hogy két szülő előnyösebb egy gyermek fejlődése szempontjából. Az Amerikai Gyermekgyógyászati Akadémia kiadott egy jelentést, amely kijelentette, hogy az LGBT párok gyerekei is két legálisan elismert szülőt érdemelnek. See AAP News Release: AAP Say Children of Same-Sex Couples Deserve Two Legally Recognized Parents, available at <http://www.aap.org/advocacy/archives/febsamesex.htm> (last visited Apr. 22, 2005). Azok a gyerekek, aki két LGBT szülővel nőnek fel, hasonló módon működnek érzelmileg, szociálisan, hasonló a gondolkodásuk és a szexualitásuk, mint az ellenkező nemű szülők által felnevelt gyerekek.

[Vol. 6: 2, 2006]

PEPPERDINE DISPUTE RESOLUTION LAW JOURNAL

Azonban a mediáció jelentette előnyök és sikerek ellenére néhány probléma még mindig fennáll. Vannak esetek, amikor az LGBT közösség és a családi mediáció együttműködése nem zökkenőmentes.

II. AZ LGBT KÖZÖSSÉG ÉS A CSALÁDI MEDIÁCIÓ TERÜLETE: ÁLDÁS, VAGY ÁTOK?

A. Az Új Amerikai Család Láthatatlansága

Az előző század túlnyomó részében Amerikában a tradicionális, szűk családi (nukleáris család) minta volt az uralkodó, amelyet az 1950-es évek egyik TV-sorozata, a „*The Adventures of Ozzie and Harriet*” is jelképezett. Még ma is, a média folyamatosan egy anya, apa és gyermekeik képét mutatja. Az újabb, LGBT házassági jogok elleni megnyilvánulásokkal, úgy tűnik, hogy Amerika még mindig a tradicionális szűk családszerkezetet kívánja fenntartani, annak ellenére, hogy a nukleáris család mára már a statisztikai kisebbséget képezi.⁵⁶ Ha Amerika néhány részében ellenségesen fogadták az amerikai család képeinek változását, vajon hasonlóan kell reagálnia a családi mediáció területének is?

A közelmúltban a családi mediáció nagy lépéseket tett, hogy javítsa a multikulturális kapcsolatok megértését.⁵⁸ Az erőfeszítések ellenére, az LGBT családok túlnyomórészt láthatatlanok maradnak a nagyobb családi mediációs közösségen belül.⁵⁹ A láthatatlanság azt jelenti, hogy a családi mediáció hagyományos konfliktus-megoldási struktúrájában nem jelennek meg az LGBT párok és családjaik.⁶⁰ A mediáció területe kevés kutatást szentel az LGBT problémák kutatására.⁶¹ A mediátorok sok esetben abba a hibába esnek, hogy a mediáció folyamán kérdéseiket, a beszélgetéseket és megegyezéseket olyan modellekre korlátozzák, amelyek a heteroszexuális házasságok és válások fogalmai szerint történnek⁶².

56. See JASON FIELDS, US CENSUS BUREAU 2004, AMERICA'S FAMILIES AND LIVING ARRANGEMENTS: 2003, available at <http://www.census.gov/population/www/socdemo/hh-fam/cps2003.html> (last visited Apr. 24, 2005).

57. A becslések szerint 8 és 10 millió között van azoknak a gyerekeknek a száma, akik homoszexuális, vagy leszbikus családban nőnek fel. Emmett, *supra* note 19, at 434.

58. Annette Townley, *The Invisible —ism: Heterosexism and the Implications for Mediation*, 9 MEDIATION Q. 397 (1992).

59. *Id*

60. *Id*; see also, Diane M. Felicio & Michelle Sutherland, *Beyond the Dominant Narrative: Intimacy and Conflict in Lesbian Relationships*, 18 MEDIATION Q. 363, 364 (2001).

61. Felicio & Sutherland, *supra* note 60, at 364.

Számos válási mediátor képzése és gyakorlata az ellenkező nemű párok mediációjára fókuszál.⁶³

Mivel az LGBT közösség a népességnek körülbelül 10 százalékát teszi ki, a családi mediátorok számára szükséges lenne, hogy tapasztalatot szerezzenek az LGBT problémákkal kapcsolatban.⁶⁴ Azonban, hogy egy családi mediátornak van-e, vagy lesz-e tapasztalata az LGBT közösséggel, az attól függ, hogy a mediátor olyan területen lakik-e, ahol nagy LGBT közösség él. Annak módja, hogy a családi mediátorok hogyan közelítik meg az LGBT családi mediációt, nagymértékben meghatározza annak sikerét is. LGBT családi vitákat mediáló, heteroszexuális családi mediátorral lefolytatott interjúk világossá tették, hogy a mediátorok egyáltalán nem használnak más megközelítést az LGBT mediáció során, mint egy ellenkező nemű pár mediációja során.⁶⁵

A mediátorok rutinszerűen állapították meg, hogy egy LGBT párral történő mediációra készülve, nem tekintik, vagy nem kezelik másképpen az LGBT párokat, mint egy ellenkező nemű párt.⁶⁶ Sok esetben ez a hozzáállás az optimális. Az LGBT párok kényelmesebben érzik magukat egy mediátorral, aki nem kezeli őket másként, mint egy szokásos párt. Ezen kívül, a kapcsolatok dinamikáját nem a felek neme, vagy szexuális orientációja hozza létre, hanem a felek maguk. Az egyetlen szituáció, amikor a mediátorok szerint különbség lehet a mediációban, az a jogi problémák megvitatása.⁶⁷ Mivel az állami törvények általában nem illeszthetők az LGBT párokra, komplikációk merülhetnek fel a vita rendezésében.⁶⁸ Az összes meginterjúvolt mediátor megállapította, hogy megpróbálják elkerülni a jogi elvek használatát a mediáció során, mert úgy érzik, hogy az megakadályozza, hogy megoldást találjanak.⁶⁹

B. Az LGBT Családi Mediáció Gyakorlata és Lehetséges Problémái

Még ha el is fogadjuk, hogy a heteroszexuális irányultságú mediátorok azt állítják, hogy egyáltalán nem kezelik másként az LGBT párokat, ez nem jelenti azt, hogy a tágabb értelemben vett mediációs szakmának nem szükséges foglalkoznia az LGBT párok mediációban felmerülő problémáinak bonyolultságával. A jövőbeli mediátorok képzésekor

62. *Id.* at 366.

63. *Id.*

64. Wikipedia, *Homosexuality*, <http://en.wikipedia.org/wiki/Homosexuality> (last visited Mar. 2, 2006).

65. See Simon, *supra* note 44; Telephone Interview with Jesse, Mediator at North Hennepin Mediation (Mar. 15, 2005); Telephone Interview with Stanly Rodbell, Private Family Mediator (Apr. 15, 2005).

66. *Id.*

67. *Id.*

68. Walter, *supra* note 24, at 436.

69. See Simon, *supra* note 44; Mediators, *supra* note 65.

[Vol. 6: 2, 2006]

PEPPERDINE DISPUTE RESOLUTION LAW JOURNAL

meg kell nekik tanítani, hogy a nemi és szexuális orientációk milyen módon befolyásolják a mediációt. A családi mediáció területén végzett kutatásnak tartalmaznia kell, és meg kell vizsgálnia a különböző nem tradicionális családokat és közösségeket is. Ha a családi mediációs szakma nem tesz kezdeményezéseket az LGBT közösség bevonása irányába, az a veszély fenyeget, hogy a tágabb értelemben vett családi mediációs szakma képtelen lesz megoldani a tágabb értelemben vett LGBT közösség jogi vitáit. Egy LGBT pár mediációjának sok olyan problémája van, amely különbözik az ellenkező nemű párok mediációjától. A családi mediációs szakmának teljes mértékben tudatában kell lennie ezeknek a különbségeknek.

Egy családi mediátor nem közelíthet meg egy bizonyos fajta problémát az „egykaptafás” mentalitással. Noha az LGBT párok és az ellenkező nemű párok közötti különbségeket nem szabadna eltúlozni,⁷⁰ a mediátornak nem szabad abba a csapdába esnie, hogy az LGBT párok épp olyanok, mint az ellenkező nemű párok. Egy LGBT mediáció dinamikája különbözik az ellentétes nemű párok mediációjának dinamikájától, mint ahogyan egy afro-amerikai családi mediáció különböző dinamikával rendelkezik, mint egy ázsiai-amerikai mediáció. Az LGBT közösségnek különböző a kommunikációs és tárgyalási stílusa, más a hozzáállásuk a szexhez és a kapcsolatokhoz, különböző elvárásokkal rendelkeznek az intimitással kapcsolatban, és valószínűleg másként fejeződnek ki a konfliktusaik, mint az ellenkező nemű pároknál.⁷¹ A családi mediációs szakmának tudatában kell lennie az LGBT mediáció során felmerülő különböző problémáknak.

Ezen kívül, mivel az LGBT párok nem házasodhatnak össze, a kapcsolatuk sokkal képlékenyebb.⁷² A barátság, a szerető és partnerek közötti határvonal sokkal kevésbé egyértelmű az LGBT párok számára, mint a heteroszexuális párok számára." Heteroszexuális mediátorok, akik kevésbé ismerik ezeket a fajta kapcsolatokat, rossz kérdéseket tehetnek fel, és a pár elidegenülését kockáztathatják. A képlékeny kapcsolatok egy másik mellékterméke az, hogy ellentétben az LGBT párokkal, a heteroszexuális párok számára létezik egy bizonyos korlát a kapcsolat befejezésére vonatkozóan.⁷⁴

Az LGBT párok számára nincs házasság, amelyet meg kell szüntetni. A békülés kevésbé valószínű, ha a kapcsolat befejezésének folyamata gyorsabb. Sok esetben az LGBT párok nem konfrontálódnak az

70. FOLBERG, *supra* note 22, at 352.

71. Felicio & Sutherland, *supra* note 60, at 366. "A leszbikusok sokféle módon szabadabbnak érzik magukat, mint a heteroszexuális, házas nők a nemi és szexuális szerepeikben, és hogy ellenálljanak a patriarchális és korlátozó előírásoknak a szerelemre és az életre vonatkozóan." (quoting J. LAIRD, GENDER AND SEXUALITY IN LESBIAN RELATIONSHIPS: FEMINIST AND CONSTRUCTIVE PERSPECTIVES 83 (1999)).

72. *Id.* at 369-70.

73. *Id.*

74. *Id.* at 371.

intézményesített vallási nyomással "csak a halál választ el".⁷⁵ Például egy LGBT pár egyik tagja olyan családból származhat, akik lenéznek az LGBT kapcsolatot, és ahelyett, hogy arra ösztönöznék a partnert, hogy oldják meg a kapcsolatot, a család aktívan a kapcsolat megmentése ellen dolgozik.⁷⁶ Vagy más esetben, néhány LGBT pár érezheti a nyomást, hogy stabilnak és normálisnak mutassák kapcsolatukat a társadalom felé.⁷⁷ Amikor a kapcsolatuk nem sikerül, a családi mediátornak a sikertelenség ilyen érzéseivel is foglalkoznia kell.⁷⁸

Az LGBT családi viták egyik gyakran előkerülő problémája akkor merül fel, amikor az LGBT pár egyik tagja nem vállalja nyilvánosan irányultságát, vagy tisztába kell jönnie szexualitásával.⁷⁹ Ez azért történhet, mert az LGBT pár egyik tagja azt érezheti, hogy a társadalom, a család, vagy a barátok nem fogadják el a szexualitását.⁸⁰ Az LGBT pár egyik tagja teljes mértékben nyíltan vállalja szexualitását, míg a pár másik tagja nem. A tény, hogy melyikük milyen fokban vállalja szexualitását, konfliktusforrás lehet, amely ahhoz vezethet, hogy az LGBT pár szakít egymással.⁸¹ A családi mediátoroknak tudniuk kell, hogy a „coming out” egy életen át tartó folyamatot is jelenthet, és segítségre lehet szükség, hogy az LGBT partner folytathassa saját elfogadásának folyamatát.⁸²

Egy másik fontos téma, amely felmerülhet az LGBT mediáció során, a családi erőszak. Az adatok szerint, az LGBT kapcsolatok 25-30%-ban fordul elő családi erőszak.⁸³ A családi erőszak nem feltétlenül fizikai formában nyilvánul meg. Előfordulhat akkor is, amikor az LGBT pár egyik tagja azzal fenyegeti partnerét, hogy nyilvánosságra hozza annak szexualitását.⁸⁴ A párok egyike megpróbálhatja zsarolni a partnerét, hogy előnyre tegyen szert a mediáció során. Egy mediátornak mindig észre kell vennie az ilyen visszaéléseket.⁸⁵ Ezen kívül, a mediátornak óvatosan kell kezelnie az ilyen problémákat, mert nagyon valószínű, hogy erős érzelmek keletkeznek, amikor ilyen fajta visszaélés fordul elő.

Nem csak a problémák jellege más az LGBT és ellenkező nemű párok esetében, de különböző problémák vannak jelen a homoszexuális és lesbikus pároknál. Egy homoszexuális pár vitájában a mediátornak esetleg HIV-vel és AIDS-szel kapcsolatos problémákkal is kell foglalkoznia.⁸⁶

75. *Id.*

76. *Id.*

77. FOLBERG, *supra* note 22, at 356.

78. *Id.* at 356-57.

79. *Id.* at 355.

80. *Id.*

81. *Id.* at 356.

82. *Id.* at 355.

83. Mediation Doesn't Work When Safety is an Issue, available at <http://www.baywindows.com/main.cfm?include=detail&storyid=84054> (last visited Apr. 21, 2005).

84. Felicio & Sutherland, *supra* note 60, at 372; *see also*, FOLBERG, *supra* note 22, at 363.

85. *Id.*

Például, olyan helyzetben merülhet fel probléma, amikor a pár egyik tagja HIV, vagy AIDS betegségben szenved, és ezt nem mondta el partnerének.⁸⁷ A mediátornak kötelessége lehet, hogy feltárja ezt az információt a másik partner számára, vagy legalábbis beszéljenek arról, hogy a fertőzött fél miért tartja titokban betegségét.⁸⁸

A leszbikus párok esetében a családi mediátornak tisztában kell lennie azzal, hogy a pár kapcsolatában inkább az egyenlőség, a közösségvállalás, a kommunikáció és a támogatás nagyobb fontosságú.⁸⁹ Ezen kívül, egy leszbikus kapcsolatban gyakori a mély intimitás a párok között.⁹⁰ Emiatt a leszbikus párokkal foglalkozó mediátornak különösen foglalkoznia kell az együttléttől a függetlenségig és önállóságig vezető pszichológia átmenettel.⁹¹ A mediátoroknak tisztában kell lenniük azzal, hogy egy leszbikus kapcsolatnak gyakran megváltozik a dinamikája a kapcsolat felbontása után. Az a mediátor, aki túlhangsúlyozza a férfi-orientált igényt az önállóságra és elkülönültségre, rejtetten leértékelheti a leszbikus kapcsolatot a leszbikus pár egyik tagjának szemében.⁹² Sok leszbikus kapcsolat barátságként indul, és csak később alakul pákapcsolattá.⁹³ A leszbikusok többnyire fenn akarják tartani barátságukat a volt partnerrel azután is, hogy a kapcsolat véget ért.⁹⁴

A heteroszexuális párok valószínűleg különböző szociális hálózattal rendelkeznek, ahol támogatást keresnek a válási folyamat során. Azonban a leszbikusok általában ugyanazzal a szociális hálózattal rendelkeznek.⁹⁵ A leszbikusoknak általában erősebb érdekük fűződik a volt partnerrel történő pozitív kapcsolat fenntartásához, hogy folytatni tudják egészséges társadalmi életüket. Ez különböző lehet egy homoszexuális pár esetében, akik hajlamosabbak arra, hogy teljes mértékben megszüntessék kapcsolatukat.⁹⁶

Az LGBT párok dinamikája különbözik az ellenkező nemű párok dinamikájától. A mediátornak kell azt biztosítania, hogy a partnerek a mediációt inkább pozitív, semmint negatív egymás iránti érzésekkel hagyják el.

86. FOLBERG, *supra* note 22, 362-63.

87. *Id.*

88. *Id.*

89. Felicio & Sutherland, *supra* note 60, at 367.

90. *Id.*

91. *Id.* at 368.

92. *Id.*

93. *Id.* at 369.

94. *Id.*

95. Felicio & Sutherland, *supra* note 60, at 368-69.

96. FOLBERG, *supra* note 22, at 359.

Ezen kívül, mivel az LGBT közösséget kitaszítja a tágabb értelemben vett társadalom, az egészséges és támogató szociális hálózat fenntartása életbevágó. Az LGBT párok különböző dinamikája miatt előfordultak olyan esetek, amikor egy heteroszexuális mediátor helyett csak egy LGBT mediátor vezethette a megbeszélést az LGBT pár között. Ebben az esetben felmerül a kérdés, hogy bármelyik családi mediátor, beleértve a heteroszexuális mediátorokat is, szakmailag képzettek-e, hogy egy LGBT pár jogvitáját mediálják.

C. Homoszexuális, vagy heteroszexuális? Fontos-e ez egy mediátor számára?

Az LGBT közösség számos kisebbségi közösség példáját követi, amikor a közösségükre támaszkodnak és LGBT közösségi mediációs projekteket indítanak.⁹⁷ Ezeket a mediációs projekteket többnyire a bírósági rendszer elutasítása és részrehajlása miatt, valamint a heteroszexuális és tájékozatlan mediátorokkal való nehézségek miatt hozták létre.⁹⁸ Amikor egy LGBT pár mediációba megy, biztosak akarnak lenni abban, hogy a mediátor teljes mértékben megérti, hogy min mentek keresztül. Ennek következményeként, az LGBT párok előnyben részesítik a számukra kijelölt LGBT mediátort, a heteroszexuális mediátor helyett.⁹⁹ Például Kaliforniában egy nyugat-hollywoodi LGBT közösség mediációs szolgáltatása odáig ment, hogy azt követelte, hogy kizárólag LGBT mediátorok kezeljék az LGBT párok jogi vitáit.¹⁰⁰

A kijelentés mellett kiállók úgy érveltek, hogy az LGBT közösségi projektek a legjobb módjai az LGBT közösségen belüli viták rendezésének.¹⁰¹ Az egyik neves hozzászóló kijelentette, hogy nem minden jó családi mediátor tud LGBT problémákat is magukba foglaló jogvitákat mediálni.¹⁰² Egy LGBT családi mediátor képes biztosítani, hogy a mediáció minden résztvevője közös alapon tárgyaljon.¹⁰³ Amikor az összes fél ugyanazzal a szexuális orientációval rendelkezik, a felek

97. There are LGBT mediation projects in San Francisco, New York and Los Angeles. Walter, *supra* note 24, at 112.

98. Isabelle R. Gunning, *Mediation as an Alternative to Court for Lesbian and Gay Families: Some Thoughts on Douglas McIntyre's Article*, 13 MEDIATION Q. 47, 50 (1995).

99. Christopher Honeyman & Lela P. Love, *New York Moveable Feast: Boundaries to Practice*, 5 CARDOZO J. CONFLICT RESOL. 147, 150 (2004).

100. Teresa V. Carey, *Credentialing for Mediators — To Be or Not To Be?*, 30 U.S.F. L. REV. 635, 637 (1996).

101. Gunning, *supra* note 98, at 50-51; *see also*, Freshman, *supra* note 15, at 1717-18. Fennáll a lehetőség, hogy egy LGBT mediátor javíthatja a mediációt, mert nincs elfogultság és értelmetlen megoldások. *Id.* A mediáció kevesebb ellenséges érzést generál, mert az LGBT mediátorok nem homofóbok. *Id.* A felek azt érzik, hogy biztonságos környezetben vannak, szabadon beszélhetnek és tárgyalhatnak. *Id.*

102. Bryant, *supra* note 20, at 394. Ha egy LGBT pár olyan mediátorhoz kerül, aki nincs tisztában az LGBT problémákkal, lehet, hogy definiálni, vagy magyarázni kell az életstílusukat.

103. Walter, *supra* note 24, at 113.

valószínűleg azt érzik, hogy biztonságos környezetben vannak.¹⁰⁴ Az LGBT mediátor hasonló személyes élményeket, előítéletet és elfogultságot élt át, mint amin az LGBT pár kereszttülment.¹⁰⁵ Továbbá, egy heteroszexuális mediátor valószínűleg nem képes arra, hogy egy LGBT pár helyébe képzelje magát. Ezért, egy LGBT pár sokkal valószínűbb, hogy megnyílik egy LGBT mediátor felé a helyzetükkel, érdekeikkel és problémáikkal kapcsolatban.

Mégis, az LGBT közösség története tele van társadalmi kiközösítéssel. Miért kellene akkor az LGBT közösségnek kiközösítenie egy mediátort csupán azért, mert az heteroszexuális? Ideális esetben, ha az LGBT közösség egy nemek szempontjából semleges társadalomban akar élni, a mediátor szexuális orientációja nem szabadna, hogy számítson. Ha egy heteroszexuális mediátor jártas az LGBT problémák területén és fogékony azokra, épp olyan rátermett, hogy LGBT párok mediációját vezesse.¹⁰⁶ Egy heteroszexuális mediátor akár előnyöket is nyújthat.

Először is, egy heteroszexuális mediátor talán kevésbé elfogult, mint egy LGBT mediátor. Ennek oka az, hogy egy heteroszexuális mediátort valószínűleg nem befolyásolják az LGBT közösség normái, szemben egy LGBT mediátorral.¹⁰⁷ Sok esetben az LGBT párkapcsolaton belül is a különbözőséggel találkozunk. Egy heteroszexuális mediátor nagyobb valószínűséggel tud rámutatni a különbözőségekből fakadó problémákra a szexuális irányultsággal kapcsolatos dolgok mellett is. Egy LGBT pár különböző jellemzői, mint az osztály, faj és nemzetiségi hovatartozás sokkal fontosabb lehet abban, hogy miként kezdődik egy vita és hogyan oldódik meg.¹⁰⁸ Annak ellenére, hogy kevés mediációs szakirodalom létezik az LGBT párkapcsolaton belüli különbözőségekről,¹⁰⁹ mind a heteroszexuális, mind az LGBT mediátoroknak meg kell tanulniuk, hogy miként hatnak a különböző jellemzők az LGBT mediációra.

Végül, egy heteroszexuális mediátor lehet, hogy fel tudja hívni az LGBT pár figyelmét a vita megoldásának különböző alternatíváira. Az egyik hozzászóló

104. Freshman, *supra* note 15, at 1731. Egy LGBT párnak jobb terápiás élménye lehet egy mediáció során, ha a mediátor szintén LGBT irányultságú. *Id.* Ennek következtében a mediátor a rejtejt pszichológiai dinamikát is felszínre tudja hozni, amely a pár szétválásához vezet, és a kibékülés szempontjaira is rá tud mutatni.

105. Gunning, *supra* note 98, at 50-51 (megállapítja, hogy semmi sem helyettesíti a személyes tapasztalatot). Amikor egy heteroszexuális pár válik, azt élik meg, hogy legalább a társadalom elismeri a kapcsolatukat. Azonban az LGBT párok nem csak az elválás élményét élik meg, hanem el kell viselniük azt a fájdalmat is, hogy nem ismerik el a kezdeti kapcsolatukat sem.

106. Walter, *supra* note 24, at 113.

107. Freshman, *supra* note 15, at 1754-57 (néhány mediátor előtérbe akar helyezni olyan szempontokat, mint a leszbikus feminista normák).

108. *Id.* at 1758.

109. Felicio & Sutherland, *supra* note 60, at 364.

„közösségépítő mediációnak” nevezte ezt a folyamatot, ami az „aktív semlegesség” elméleteként ismert elvet használja.¹¹⁰ Az aktív semlegesség azt jelenti, hogy a mediátor számos értéket mutat be, és ösztönzi a feleket, hogy gondolják végig, hogy ezek az értékek, vagy azok kombinációja hogyan illeszkedne az igényeikhez. Az LGBT pár némelyik értéket elfogadhat, másokat elutasíthat, szintén másokat módosíthat, de legalábbis fogalmat alkothatnak a különböző lehetőségekről. Az LGBT pár azután beillesztheti ezeket a különböző tapasztalatokat a saját megoldásai közé.

Alapjában véve, a mediátor választása személyes. Egy mediáció sikerességét semmi sem jelzi jobban, mint az LGBT párok mediátor választása. Míg egy LGBT mediátor könnyebben kezelhet egy LGBT párt, nem biztos, hogy a pár csupán szexuális irányultság alapján választ egy mediátort. A mediátorok az ötletek sokaságát kínálhatják, amelyek segíthetnek egy párnak legyőzni az akadályokat, hogy megoldást találjanak. Az LGBT közösségnek nem kell az amerikai jogrendszert követnie, és saját szexuális irányultságuk alapján választhatnak mediátorokat.

III. ÖSSZEGZÉS

Mint láthattuk, az LGBT közösség és a családi mediáció területe együtt halad előre. Míg az LGBT közösség általában nem tud hozzáférni a bírósági rendszerhez a jogviták megoldása céljából, mégsem kell feltétlenül hátrányos helyzetbe kerülniük. Az LGBT közösség valójában rejtett előnyt élvez, mivel rákényszerültek, hogy mediációt használjanak a pereskedés helyett, hogy megoldják a vitáikat. Ilyen módon, az LGBT párok elkerülhetik a stresszt és feszültséget, amely együtt jár a pereskedéssel. A pereskedés helyett az LGBT párok élvezhetik a mediáció előnyeit, amely gyorsabb, olcsóbb és tisztességesebb megoldásokat eredményez.

Az elért sikerek ellenére azonban, még sok mindent kell megoldani. A családi mediációs szakmának figyelembe kell venni a mai, nagyon különböző családi struktúrákat. Akár a családi mediációs szakma tagjai képezik ki a jövő családi mediátorait, vagy kutatást végeznek, de mindenképpen fel kell tárniuk az LGBT közösséggel kapcsolatos problémákat. A dolog pozitív oldalát tekintve, úgy tűnik, hogy a heteroszexuális mediátorok nem kezelik másképpen az LGBT párokat, mint az ellenkező nemű párokat. Ahelyett, hogy figyelmen kívül hagynák az LGBT párok különbözőségét, ezek a mediátorok az LGBT párok dinamikájára összpontosítanak, és nem a szexuális irányultság dinamikájára.

Azonban ezeknek a mediátoroknak tudatában kell lenniük annak, hogy nem közelíthetnek meg egy LGBT párral kapcsolatos mediációt az „egykaptafas” módszerrel. Az LGBT párok más problémákat és dinamikát hoznak a mediációba, mint az ellenkező nemű párok.

110. Freshman, *supra* note 15, at 1762.

[Vol. 6: 2, 2006]

PEPPERDINE DISPUTE RESOLUTION LAW JOURNAL

Ezt szem előtt tartva, minden mediátor, függetlenül attól, hogy hetheteroszexuális, vagy homoszexuális, sikert érhet el. Míg a családi mediáció területének az amerikai család újonnan megjelent változatosságát, addig az LGBT közösségnek a mediátoraik változatosságát kell integrálnia. Minden mediátor, legyen az heteroszexuális, vagy homoszexuális, mediálhatja egy LGBT pár vitáját. Ha elfogadják ezt a változatosságot, a mediáció, eltérően a bíróságoktól, sikeres lehet az LGBT családi viták rendezésében.